

סיפורים נפלאים פרשת ויקרא

"ויקרא" (א, א)

הלכתי לשוק הבהמות לקנות שעירת עיזים לקרבן, דווקא שעירה? שואל המוכר הרי אפשר לשלמים גם זכר, השפלת את עיני ואמרת אמנם כן, אבל זהו קרבן חטאת, נתן בי המוכר עיניו ומצמץ בשפתיו: לא מתאים לך ר' זרח.

שילמתי ולקחתי את הבהמה לבית המקדש והייתי בטוח שכולם מסתכלים עלי, כולם נדים לי בראשם, כך הגענו לשער הר הבית, והבהמה שנבהלה מהמון העם, נשאה רגלים וברחה, ואני הצדיק ר' זרח רודף אחריה, ואני שואל את העוברים ושבים: אולי ראיתם שעירת עיזים רצה? והם שואלים 'שעירה'? לקרבן חטאת ננו... ר' זרח לא מתאים. עד שמצאתי אותה בקרן זווית, וחזרתי אתה את כל הדרך, ובכל קרן רחוב שואלים אותי 'הא? מצאת אותה? שיתכפר לך', איזו הרגשה נוראה! ואני עולה להר הבית ומוסר את הבהמה לכהן והוא שואל אותי 'זבח שלמים?' ואני אומר לו, לא, חטאת היא, ואז הוא מסתכל עלי ואומר: ר' זרח, חטאת? באותו היום הלבינו שערותי, שאלו התלמידים, אם כך רבי, אם הקרבנת את הקרבן, מדוע התגלגלתם ובאתם שוב לעולם? אמר להם אין לכם מושג מהו הפגם של חילול שבת.

"אדם כי יקריב מכם קרבן לד" (א, ב)

דואג ועצוב, עטוף ביוגן קודר, התהלך לו אותו בעל עסק אנה ואנה, כאשר לב יודע מרת נפשו כי לאחרונה מצב פרנסתו הולך מחמיר וכמה אנשים שהיו רגילים לקנות אצלו מדי יום ביומו כבר אינם פוקדים כלל את בית מסחר, ובמקום זאת הם קונים אצל שאר הסוחרים שבעיר. דאגתו המרובה שהשתרגו על צוואריו טרם הגיעו לכדי חציים, עד שנתברר לו שאפילו ידידיו הנאמנים כבר עזבוהו לאנחות, וקונים אצל שאר הסוחרים החדשים, הוא הצטער על כך וחישב עצות ותחבולות כיצד לגרום לכך שיחזרו הקונים אליו. משלא מצא שום עצה החליט לגשת אל ידידו ולדבר עמו גלויות, ניגש אליו ואמר לו: הלא היית ידיד הנאמן, ואם כן מדוע לאחרונה אינך פוקד כלל את בית מסחרי, השיבו הלה ואמר: אכן הצדק עמך, מעתה אשתדל למלא את בקשתך ולגשת לבית המסחר שלך. ומאותו יום והלאה היה הלה נכנס ודורש בשלומו ובשלום בני משפחתו כדרך רעים וידידים קרובים, אך לא קנה אצלו מאומה אלא המשיך לקנות את כל קניותיו אצל סוחר העיר האחרים, כפי שנהג עד כה. פקעה סבלנותו של אותו סוחר ואמר לו: וכי סבור אתה שבקשתי ממך שתסור אלי כדי לדבר דברים בטלים, הלא כל כוונתי הייתה שתעסוק עמי במסחר ותאפשר לי להרוויח מעט ולהתפרנס ממך.

על פי משל זה מבאר המגיד מדובנא זלה"ה על נכון מאמר הכתוב (ישעיה א, יא) "למה לי רוב זבחיכם יאמר ד', שבעת עולות אילים וחלב מריאים, ודם פרים וכבשים ועתודים לא חפצתי". אכן ענין הקרבנות הוא קדוש ונעלם, ברם תכלית הקרבנות היא שבאמצעותם יתעלה האדם ויזהר מהחטאים, המטרה היא שהוא יבוא לבית ד' ויתקיימו בו דברי הפסוק "למען תלמד ליראה את ד' אלוֹקֶיךָ כֹּל הַיָּמִים", וכשמו כן הוא "קרבן ד'" - להתקרב אל הקב"ה. לעומת זאת, אם הקרבנת

ויקרא, אלף זעירא. דווקא ה'אלף זעירא', ולא אותיות אחרות, כי הא' בעבודת ד' לדעת להיות עניו וזהו למעשה כל עניני הקרבנות, ההתבטלות. ודרך הצדיקים היה להיות בענווה, ומסופר מהרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן זי"ע שכל יום היה לו מנין לתפילה לאחר כמה שעות של הכנה וידוע היה שלא נכנסים אליו בזמן ההכנות לתפילה.

פעם אחת איכר שרצה להיכנס לרבי, הגיע בדיוק לפני תפילתו, והגבאי ר' אריה לא הסכים להכניסו לפני התפילה, האיכר התחיל לעשות צעקות, עד ששמע ר' מאיר את הקולות ויצא החוצה לשאול מה הקולות האלו, מיד ניגש האיכר ונכנס לדבר עם הרבי, ודיבר אתו הרבה זמן, אח"כ יצא מהחדר והרה"ק ר' מאיר סגר את חדרו והמשיך את ההכנות במשך הרבה זמן יותר מהרגיל, והמניין חיכו בחוץ, ולא הבינו על מה העיכוב הממושך. לאחר התפילה שאלו תלמידיו רבי מה יום מיומיים, ענה הרבי, בכל יום לפני התפילה אני מסתכל בעצמי איזה אדם שפל אני שהולך להתפלל לפני הקב"ה, ואיני ניגש לתפילה עד שאני רואה שאני השפל מכל האנשים בעולם הזה, אבל היום הגיע אלי איכר לפני התפילה והוא מגדל דבר אחר (חזיר), ואני הרגשתי שאני יותר ממנו, שהרי למצב של מגדל חזירים עוד לא הגעתי, אם כן לא יצאתי לתפילה כי לא הרגשתי שאני השפל מכל העולם, עד שחשבתי לעצמי שאם אני הייתי במצב כזה הרי לא הייתי נוסע בעגלה לבוא לשאול בעצת הרבי, א"כ שהוא מסוגל עוד להיכנע לאדם אחר, הוא במדרגה יותר ממני, על כן יצאתי לתפילה.

באחת הפעמים שנסע ה"חפץ חיים" בענייני ישיבתו למוסקבה ביקש להסתיר ממקורביו וממיודעיו את יום בואו לעיר, כדי שלא יבואו לקבל את פניו בבית הנתיבות, לאחר הגיעו שאלו אחד המקורבים המאוכזבים מדוע מנע מהם את הזכות לבוא ולקבל את פניו וליתן לו את הכבוד הראוי לתלמיד חכם כמוהו. כשבת צחוק על שפתיו השיב לו ה"חפץ חיים" ואמר: "אין לי כל ספק כי כבודו אוכל "קוגעל" בשבת. אם יתאווה לאכול מן הקוגעל בים ישישי תיעץ לו בוודאי בעלת הבית לטעום משהו אחר בטענה כי קוגעל אוכלים רק בשבת. סיים החפץ חיים ואמר כבוד זהו קוגעל ואותו אוכלים רק ביום שכולו שבת (בעוה"ב), והיה אם מאן דהו לא יוכל להתאפק ויאכל אותו בערב שבת (בעוה"ז) יאלץ להישאר רעב בשבת..."

(מורשת אבות)

"אדם כי יקריב" (א, ב)

הרב הקדוש ה"אוהב ישראל" מאפטא זצ"ל סיפר שהוא זוכר את גלגוליו הקודמים: בזמן שבית המקדש היה קיים, הייתי יהודי נכבד ונשוא פנים, אז קראו לי רבי זרח, אפשר לומר שנחשבתי צדיק! "אם כן" שאלוהו תלמידיו, במה נענשתם לשוב ולהתגלגל בעולם? אה, נכשלתי פעם אחת ויחידה בעוון חילול שבת... בשוגג, ענה. אמרו, אבל אם היה זה בזמן המקדש - הרי הבאתם קרבן חטאת! אמנם כן, ואל תשאלו עד היום אני זוכר זאת, ואיני יכול להירגע! ענה.

סיפורים נפלאים פרשת ויקרא

הוא יהיה לזיכרון עולם לפני ד'. העני מתברך בזכותו של זכרון זה והקב"ה אוהבו. (חתם סופר)

"אשר נשיא יחטא" (ד, כב)

לשון אשרי - אשרי הדור, שהנשיא שלו נותן לב להביא כפרה על שגגתו. (רש"י)

לקהל המשתתפים בשמחת בר המצוה של אחד מילדי העיר בני ברק נכונה הפתעה: בפתחו של אולם השמחות נראתה לפתע דמות מזכרת. "הסטייפלר!" עברה לחישה מפה לאוזן. והכל קמו ממקומותיהם, מבקשים לחזות בהדרת פניו של הצדיק, אשר זה זמן רב אינו יוצא-מפאת חולשתו-מפתח ביתו. נרגשים במיוחד היו בני משפחתו של חתן השמחה, נרגשים ונבוכים כאחת, הן אין הם קרובי משפחה של רבי יעקב ישראל קנייבסקי. על מה ולמה זכו הם אפוא, כי הצדיק, ששנים רבות אינו משתתף אף בשמחות משפחתיות יגיע דווקא לשמחתם? עד מהרה התבררו הדברים. שכן, עם היכנסו לאולם השמחות בקש הסטייפלר לשוחח ביחידות עם חתן בר המצוה. נפעם לחלוטין שמע הנער מה בפיו של הצדיק הדור. ובתם השיחה, עזב האורח הנכבד את המקום. "מה אמר לך?" הקיפו הנוכחים את הנער, "מה אמר לך הסטייפלר?" נחנק מהתרגשות הצליח הנער לפלוט: "הוא בא לבקש ממנו מחילה"... . הסתבר, כי אביו של חתן השמחה נהוג להתפלל בבית המדרש "לדרמן", בו התפלל הסטייפלר זצ"ל. בעת שהיה הילד כבן שבע שנים, נדמה היה לו, למרן זי"ע, כי הילד לומד בזמן התפילה. הוא גער בו על כך, ואחר כך התברר לו כי סידורו של הילד דומה היה לגמרא, והילד אמנם התפלל ולא למד. כיון שכך, חפץ הצדיק לבקש את מחילתו של הילד אך לפי שקטנים (טרם בר-מצוה) אינם בני מחילה - לא יכול לבקש את מחילתו. לפיכך בירר הסטייפלר זצ"ל מה שמו של הילד ומה גילו. שש שנים שמר את הדבר בליבו, ובהתקרב מועד בר המצוה של הנער, בקש לדעת היכן תערך שמחת המצוה. ומיד עם צאת הכוכבים, ביום בו מלאו לנער י"ג שנים והוא יצא מגדר "קטן", מהר הצדיק לבקש את מחילתו... (מעשיהם של צדיקים).

"נפש כי תחטא ומעלה מעל בד' וכחש בעמיתו" (ה, כא)

רבי יעקב אורנשטיין, רבה של לבוב, שנודע כמקל בדיני איסור והיתר, נפגש בערב יום הכיפורים עם רבי הירצל, הדיין בעירו, ששמו הלך לפניו כמחמיר גדול. בשעה שנפרדו נתן לו רבי הירצל את ידו וברכו: "יתן השם ונזכה כולנו בגמר חתימה טובה. העיר רבי יעקב אורנשטיין בחינוך: אתה חייב להרבות בתפילה יותר ממני. תמה רבי הירצל, וכי למה, השיב לו: שכן אני איני צריך להתיירא אלא שמא הכשרתי דבר איסור, וזוהי רק עבירה שבין אדם למקום, ועל כך יום הכיפורים מכפר. ואילו אתה כמחמיר, לעתים קרובות אתה עלול לאסור את המותר, וגורם הפסד לממונם של יהודים, וזוהי עבירה שבין אדם לחברו, ועל כך אין יום הכיפורים מכפר. (שמועות טובות)

הקרבת לא מביאים את המקריב למטרה זו, עליו הכתוב אומר (ישעי' א, יב) "מי ביקש זאת מידכם רמוס חצרי", שהקב"ה כביכול אומר לישראל שהתכלית אינה להתהלך ולהסתובב בחצרי ללא מטרה וללא שום תועלת, רק המטרה היא לעסוק עמי בעסקי קודש, ובלעדיהם לא הושגה כלל מטרת הקרבנות. (ספר משלים עה"ת)

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה" (א, ב)

מבאר רש"י מדוע נאמר כאן לשון "אדם"? אלא ללמדנו כשם שאדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל!

אל הצדיק רבי מאיר מפרמישלאן באו שני שותפים שפתחו עסק חדש ובקשו את ברכתו של הרבי. נו... שאל הרבי ושטר שותפות יש לכם? לא השיבו השנים. אם כן אמר הרבי אכתוב אני לכם שטר שותפות... נטל הצדיק גיליון חלק וכתב עליו: א. ב. ג. ד. לאחר מכן הגיש להם את הגיליון וברכם בהצלחה רבה. הסתכלו בגיליון ותמיהו השניים איזה נוסח שותפות הוא זה? אינו מבינים דבר... בארבע אותיות אלה אמר הרבי טמון יסוד הצלחת השותפות ביניכם שכן א. ב. ג. ד. הם ראשי התיבות: אמונה ברכה, גניבה דלות!

"אזכרתה המזבחה אשה ריה ניחוח לד" (ב, ב)

"הקומץ העולה לגבוה הוא זכרון המנחה שבו נזכר בעליה לטובה ולנחת רוח" (רש"י)

למלך היו הוצאות כספיות גדולות מאד לצורך מלחמותיו ולצרכי הגנה על ארצו. כדי למלא את אוצרות המלך התנדבו בני המדינה להביא לו מתנות רבות, והמלך שמח לקבל את המתנות והודה להם. יום אחד הגיע עני שהלך ברגל מרחק רב מאד מביתו עד שהגיע לארמון המלך ובעמדו לפני המלך הוא אמר בבכי רב, אילו היית אדני המלך צריך אנשים שימסרו נפשם עבורך, הייתי עושה זאת ברצון רב ובאהבה. אולם רצונך אדוני המלך הוא בכסף שהעם יתן. והנה, לי יש רק פרוטה אחת ויחידה, ואותה אני נותן למלך בשמחה רבה. הלכתי במשך ימים רבים מרחק רב כדי להביאה למלך. המלך שמח מאד בפרוטה זו שהוכיחה את אהבתו והקרבנות של אותו עני ואמר, אם אצרף פרוטה זו ליתר האוצרות, הרי היא תאבד שם ולא יהיה ניכר מקומה כלל. לכן, אשים אותה בנפרד ואכתוב לידה את שמו של העני ואת כל הפרטים של מעשהו הטוב, למען יהיה הדבר לעדות ולזיכרון עולם.

המתנות והאוצרות שנתנו לי האנשים האחרים יכלו במשך הזמן, ולעומת זאת מתנתו של העני תישאר לעד.

הנמשל הוא על הפסוק, "אזכרתה לד'", שנאמר במנחת עני וכפי שפירש רש"י שם שהיא נשארת לזיכרון לפני ד'. כל האנשים מביאים קרבנות והם נעשים לנחת רוח לפני ד'. העני עצמו מוכן להקריב למען ד' את נפשו וכפי שנאמר "נפש כי תקריב", אולם הקב"ה אינו מעוניין בנפש האדם אלא בדורון. העני יכול להביא כדורון רק קומץ מנחה, וד' מקבלו בשמחה, ואומר שחביב עליו קומץ זה מאד ועליו נאמר "אזכרתה לד'",